Kauniaisten kaupungin kaksikielisyysohjelma

NUVA 29.10.2026 § 54

21/00.02.07/2026

Lisätiedot:
hallinnon erityisasiantuntija Jenny Tabermann, puh. 040 677 1430
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kauniaisten kaupunkistrategian mukaisesti kaupungin kaksikielisyysohjelma uudistetaan. Ohjelmalla tuetaan elävän kaksikielisyyden toteutumista sekä vahvistetaan suomen- ja ruotsinkielisten palvelujen yhdenvertaista saavutettavuutta.

Kielellisten oikeuksien perustasta säädetään perustuslain 17 §ä ja kielilaissa (423/2003). Kielilain tavoitteena on turvata jokaisen oikeus käyttää viranomaisessa omaa kieltään, suomea tai ruotsia, sekä varmistaa kielellisten oikeuksien toteutuminen ilman, että niihin tarvitsee erikseen vedota. Kaksikielisyysohjelma on kaupungin strateginen väline näiden oikeuksien ja elävän kaksikielisyyden toteuttamiseksi käytännössä.

Ohjelman valmistelussa kaupunki kuulee vaikuttamistoimielimiä. Kuntalain 28 § mukaisesti nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan toiminnan suunnitteluun ja valmisteluun asioissa, joilla on merkitystä nuorten henkilöiden kannalta.

Nuorisovaltuustolta pyydetään näkemyksiä erityisesti siitä, mitä nuorten henkilöiden yhdenvertaisen osallisuuden, saavutettavuuden ja kielellisten oikeuksien näkökulmasta tulisi huomioida kaksikielisyysohjelmassa.

Voimassa oleva, päivitystä kaipaava kaksikielisyysohjelma on oheismateriaalina.

:

Nuorisovaltuusto merkitsee tiedoksi kaksikielisyysohjelman valmistelutyön ajankohtaiskatsauksen ja käy keskustelun aiheesta.

Nuorisovaltuuston kokouksessa esiin nousseet näkemykset huomioidaan jatkovalmistelussa.

Pöytäkirjanote toimii Nuorisovaltuuston lausuntona asiasta.

…….

Asian käsittely:

Kaksikielisyysohjelman valmistelua ja ohjelman uudistamisen tavoitteita esiteltiin nuorisovaltuustolle. Nuorisovaltuusto kävi asiasta keskustelun ja toi esiin erityisesti nuorten yhdenvertaisuuteen, osallisuuteen, kotoutumiseen sekä kielellisten oikeuksien toteutumiseen liittyviä näkökulmia.

Nuorisovaltuusto nosti esiin, että kotoutumispalveluja ja kotoutumiseen liittyvää ohjausta tulisi olla saatavilla yhdenvertaisesti myös ruotsiksi. Keskustelussa pidettiin tärkeänä, että kotoutuville perheille annetaan riittävästi tietoa mahdollisuudesta hakeutua myös ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen ja opetukseen.

Keskustelussa yksi nuorisovaltuuston jäsen toi esiin oman kokemuksensa kotoutumisesta. Hän koki, että sopeutuminen Suomeen olisi voinut olla

helpompaa, mikäli perheelle olisi kotoutumisvaiheessa esitelty mahdollisuutta hakeutua ruotsinkielisiin palveluihin ja opetukseen. Keskustelussa tuotiin esiin myös näkemys siitä, että ruotsin kieli voi joillekin Suomeen muuttaville olla suomea helpompi kieli oppia.

Nuorisovaltuusto piti tärkeänä suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välisen yhteistyön lisäämistä. Lisäksi keskustelussa nostettiin esiin mahdollisuus kehittää ja laajentaa kielikylpyopetusta.

Keskustelussa kiinnitettiin huomiota myös kaupungin viestinnän ja lomakkeiden kaksikielisyyteen. Nuorisovaltuusto toi esiin, että kouluissa on lomakkeita ja materiaaleja, joita on saatavilla ainoastaan koulun opetuskielellä. Keskeisen tiedon ja materiaalien saatavuutta molemmilla kansalliskielillä pidettiin tärkeänä.

Lisäksi nuorisovaltuusto nosti esiin ruotsinkielisten käännösten laadun. Keskustelussa todettiin, etteivät käännökset aina ole kielellisesti luontevia tai oikeakielisiä. Keskustelussa ehdotettiin selvitettäväksi, voitaisiinko kaupungin ruotsia äidinkielenään puhuvien opettajien tai muun kielitaitoisen henkilöstön osaamista hyödyntää tarvittaessa tekstien tarkistamisessa.

Nuorisovaltuusto arvioi, että kaksikielisyys toteutuu kaupungin omissa palveluissa pääsääntöisesti hyvin. Haasteita tunnistettiin kuitenkin erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä yksityisen sektorin palveluissa.

Keskustelussa nostettiin lisäksi esiin koulujen MOFI- ja AFI-opetuksen käytännöt ja niiden väliset erot. Nuorisovaltuusto piti tärkeänä, että opetuksen sisältöjä ja ryhmiin ohjautumisen perusteita arvioidaan sekä oppilaille ja huoltajille annettavaa tietoa eri vaihtoehdoista ja niiden eroista selkeytetään.

Nuorisovaltuusto korosti, että kaksikielisyysohjelman jatkovalmistelussa tulee huomioida nuorten erilaiset kielelliset taustat sekä mahdollisuus osallistua ja saada palveluja yhdenvertaisesti suomeksi ja ruotsiksi.

Päätös:

Nuorisovaltuusto merkitsi tiedoksi kaksikielisyysohjelman valmistelutyön ajankohtaiskatsauksen ja kävi keskustelua kaksikielisyyden toteutumisesta erityisesti nuorten näkökulmasta.

Nuorisovaltuuston kokouksessa esiin nousseet näkemykset huomioidaan jatkovalmistelussa.

Pöytäkirjanote toimii Nuorisovaltuuston lausuntona asiasta.